

Міністерство освіти і науки України
Харківський державний університет харчування та торгівлі
Харківська обласна державна адміністрація
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Національного університету державної фіскальної служби України
Державний університет «Житомирська політехніка»
Львівський торговельно-економічний університет
Всеукраїнська професійна громадська організація
«Спілка податкових консультантів України»
Могильовська філія ПУО «БІП-Інститут правознавства»
(Республіка Білорусь)
Вітебський державний університет ім. П.М. Машерова
(Республіка Білорусь)
Вентспільський університетський коледж (Латвія)
Сопотська Вища Школа (Польща)
Університет фінансів, бізнесу та підприємництва (Республіка Болгарія)
Університет Жиліни (Словацька Республіка)
Клайпедський університет прикладних наук (Литва)

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

**Матеріали I Міжнародної
науково-практичної конференції**

23 квітня 2020 р.

Харків
ХДУХТ
2020

УДК 330.354:339.92
ББК 65.9(4Укр)-96
М55

Організаційний комітет:

Голова комітету: *О.І. Черевко*, д-р техн. наук, проф.

Заст. голови: *Л.М. Янчева*, канд. екон. наук, проф.; *В.М. Михайлов*, д-р техн. наук, проф.;
А.Л. Фоцан, канд. техн. наук, доц.

Члени оргкомітету: *Т.В. Андросова*, дир. ННІЕФ, канд. екон. наук., проф.; *Т.М. Афоніна*, кер. віддлу орг.-інформ. роботи; *В. Бартосова*, канд. екон. наук, доц.; *М.Г. Беспарточний*, д-р екон. наук, доц.; *В.В. Богатирьова*, д-р екон. наук, проф.; *О.М. Жданович*, нач. Видавництва; *Р. Вазов*, д-р філософії, доц.; *О.М. Жданович*, нач. Видавництва; *М. Живітер*, д-р екон. наук, проф., академік; *Л.Г. Карпова*, дир. Деп. науки і освіти ХОДА; *Н.Б. Кацуна*, канд. екон. наук, доц.; *Р. Кіндіріс*, д-р наук з упр., проф.; *О.В. Кот*, канд. екон. наук, доц.; *А.С. Крутова*, д-р екон. наук, проф.; *М.О. Кузельєв*, д-р екон. наук, проф.; *Т.В. Мединська*, канд. екон. наук, доц.; *В.В. М'якінька*, канд. екон. наук, доц.; *О.В. Олійник*, д-р екон. наук, проф.; *Л.І. Рубаненко*, през. АУЕ; *Т.О. Ставерська*, канд. екон. наук., доц.; *Т.В. Шталь*, д-р наук, проф.

Конференцію включено до переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2020 році згідно листа Міністерства освіти і науки України від 05.02.2020 р. № 22.1/10-280

Рекомендовано до видання вченою радою Харківського державного університету харчування та торгівлі, протокол № 7 від 19.02.2020 р.

М55 **Механізми забезпечення сталого розвитку економіки : проблеми, перспективи, міжнародний досвід :** матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 23 квітня 2020 р. / редкол. : О. І. Черевко [та ін.]; Харківський держ. ун-т харч. та торг. – Х. : ХДУХТ, 2020. – 277 с.

ISBN 978-966-405-497-0

Збірник містить матеріали доповідей учасників І Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми забезпечення сталого розвитку економіки : проблеми, перспективи, міжнародний досвід» (23 квітня 2020 року, ХДУХТ, м. Харків), у яких розглядаються фінансові важелі, обліково-аналітичне забезпечення, соціально-економічні та правові аспекти імплементації цілей сталого розвитку національної економіки з урахуванням міжнародного досвіду та орієнтацією на підвищення професійної компетентності фахівців з управління, адміністрування та міжнародних відносин.

Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 330.354:339.92
ББК 65.9(4Укр)-96

ISBN 978-966-405-497-0

© Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2020

К.Ю. Величко, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

К.О. Толук (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

ЕКОЛОГІЧНА КРИЗА ЯК НАЙБІЛЬШИЙ ВИКЛИК СВІТОВІЙ БЕЗПЕЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Екологічні проблеми мають сьогодні вже набуває форму екологічної кризи, що у сучасному глобалізованому просторі спричиняє трансформації міжнародні економічні відносини, змінюючи або посилюючи взаємодію суб'єктів. Існуючі підходи до осмислення перспектив людства все більше розглядаються з точки зору екологічної безпеки. А саме визначення поняття «екологічної безпеки» набуває все більш всеосяжного та багатоаспектного наукового значення, одночасно детермінуючи та інтегруючи політичні, економічні, правові, інформаційні, інноваційні, ідеологічні та культурні процеси. Екологічні проблеми виникли не сьогодні і не вчора. Науково доведено, що початок третього тисячоліття характеризується глобальною екологічною кризою. Різні аспекти екологічної безпеки та наслідків екологічних проблем висвітлено у наукових працях: Дж. Макнейла, А.В. Бохана, Т.П. Галушкіної, Б.М. Данилишина, В.С. Кравціва, Л.Г. Мельника, В.В. Сабадаша, І.М. Синякевича, Т.Ю. Туниці, Є.А. Єрасової, М.М. Лебедевої, В.М. Морозової та ін.

Визнання екологічних проблем та необхідності їх вирішення на світовому рівні відбулося ще після прийняття у грудні 1962 р. на XVII сесії Генеральної Асамблеї ООН резолюції «Економічний розвиток і охорона природи» та виступу у 1969р. Генсека ООН з доповіддю щодо впливу людини на навколишнє природне середовище. А у червні 1972р. у Стокгольмі відбулася міжнародна конференція під егідою ООН, яка визнала важливість цієї проблеми. Сьогодні, глобальна екологічна криза, а точніше реальна можливість небезпеки екологічної катастрофи дедалі більше визнається на державних та міжнародному рівнях. Прискорення економічного та науково-технічного розвитку в окремих регіонах світу наприкінці ХХ ст. спричинило появу центрів стабілізації та дестабілізації навколишнього природного середовища. До центрів дестабілізації належать Північноамериканський (США, частково Канада і Мексика), Європейський (країни Західної, Центральної і Східної Європи, також європейської частини Росії) та Азійський (Китай, Індія, Японія, Корейський півострів, Малайзія, Індонезія, Філіппіни). До центрів стабілізації належать північна частина Європи (країни Скандинавії, північ європейської частини Росії) та Азії

(Західний, Східний Сибір, Далекий Схід, крім південних районів), північ Канади, Аляска, Південна Америка (басейн Амазонки та прилягаючі території), Австралія (крім східної і південної частини) і Світовий океан [1, с.13].

Взагалі, до ключових форм міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, екологічної безпеки належать: парламентське співробітництво держав з метою розв'язання глобальних і регіональних екологічних проблем, спільного використання універсальних, багатонаціональних та транскордонних природних об'єктів, взаємодія урядів для реалізації міжнародних екологічних програм і проектів; співробітництво окремих країн з міжнародними природоохоронними організаціями для координації спільного проведення природоохоронних заходів; міжнародно-правове співробітництво країн з метою вироблення спільних підходів до розв'язання екологічних проблем і раціонального природо-користування, а також попередження та ліквідації негативних наслідків антропогенного впливу на природне довкілля; створення спеціальних міжнародних природоохоронних організацій; організація та проведення міжнародних конференцій, форумів з питань охорони навколишнього природного середовища; обмін досвідом, технологіями, знаннями та інформацією в галузі охорони навколишнього природного середовища та раціонального природокористування; залучення громадськості, громадських організацій та бізнесових структур до міжнародного екологічного співробітництва. Проте, незважаючи на такий вагомий перелік форм, їх ефективність є доволі низькою та не знижує ризики екологічної катастрофи як виду глобальної проблеми людства.

Неможливо не зазначити вплив нової глобальної проблеми людства, а саме пандемії коронавірусу на екологічну складову. Пандемія китайського коронавірусу торкнулася практично усіх країн світу, занурила світову та національні економіки у глибоку кризу. Таким жахливим способом природа нагадала людству про крихкість ілюзії «економічного зростання». І продемонструвала уразливість до більшості чинників навколишнього середовища.[2] Поширення пандемії коронавірусу спричинило зміну поведінкової моделі споживання. Тобто економічне зростання не є на сьогодні пріоритетом. На думку екологині Ю. Маклюк «сповільнення економічної діяльності внаслідок епідемії – це серйозний виклик для охорони довкілля. Але й це можливість. Розвиток таких проектів, як поновлювальна енергетика та стале сільське і лісове господарство, не тільки зменшують шкоду для довкілля, а й створюють більше робочих місць». [2]

Таким чином, для реалізації концепції сталого розвитку та

майбутнього процвітання людської цивілізації, об'єктивно необхідною є екологізація усіх видів і форм міжнародних відносин, що вимагає запровадження на міжнародному рівні системи ефективного управління, яка функціонуватиме на основі екологічного імперативу. Розв'язання сучасних екологічних проблем можливе тільки в умовах широкого й активного міжнародного співробітництва всіх держав у цій сфері.

Вдосконалення міжнародного співробітництва у галузі екологізації економіки, екологізації освіти, екологічного права та екологічної політики. Нові аспекти наукового концепту екологічної безпеки обумовлюють важливість реалізації прогресивної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин в інтересах: створення ефективних механізмів екологічної безпеки та відповідальності, гарантування захисту країн від екологічної агресії та експансіонізму; упередження виникнення нових видів екологічних загроз у просторі та часі; розвитку міжнародної кооперації в сфері екологічної та природоохоронної діяльності; впровадження екотехнологій, оптимізації структури експорту та імпорту країн з урахуванням екологічних ефектів міжнародної лібералізації.

Інформаційні джерела:

1. Бохан А.В. Идеи глобального эволюционизма в понимании экологической безопасности. Науковий огляд. 2014. № 2. С. 13–21.

2. Не паніка, а здоровий глузд. Чому карантин – можливість навчитися жити екологічно. Коронавірус рятує нас від глобального потепління? Як пов'язані карантин і довкілля. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/eco/295669-yak-koronavirus-vplivae-na-ekologiyu>

УДК 3 27 .73.477.

К.Ю. Величко, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

А.В. Холодна (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

ПОГЛИБЛЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН УКРАЇНИ ТА США ЯК ЧИННИКА СТАБІЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Сполучені Штати Америки є лідером у сучасній системі міжнародних економічних відносин. Саме з цієї точки зору партнерство з США вкрай важливо для нашої держави. Серед головних напрямків стратегічного партнерства України можна виділити економічну, політичну та військову сфери. Зокрема Україна проводить політику

тісного співробітництва із США, розвиваючи програми співпраці, які були обумовлені договірно-правовою базою. Вцілому така договірно-правова база українсько-американських відносин складає 144 міжнародних документів, в т.ч. 128 чинних міжнародних договорів, укладених між Україною та США [1].

Взагалі, офіційне закріплення торговельно-економічного співробітництва між США та Україною відбулося ще у 1992 р. з підписання угоди про торговельні відносини. У цьому документі прописувалися основні принципи співробітництва, такі як недискримінаційний режим для товарів та послуг, заходи для заохочення розширення комерційних контактів з метою збільшення торгівлі, спрощення процедури роботи торгових урядових представництв із громадянами, а також режим роботи комерційних представництв, порядок вирішення спорів. Подальше оформлення торговельно-економічних відносин відбулося в угоді про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво, де декларується порядок звільнення від сплати податків, мит та інших зборів із товарів, поставок та іншого майна, що надається або використовується у зв'язку з програмами допомоги; статус цивільного та військового персоналу. У 1994 р. було створено українсько-американську комісію сприяння розвитку торгівлі та інвестиціям. Перед комісією ставилися завдання з обміну інформацією; поліпшення умов для комерційної діяльності в обох країнах; сприяння успішному співробітництву в галузі конверсії, оборонної промисловості; здійснення рекламної діяльності тощо. Подальші спільні заяви щодо розвитку торгівлі та інвестицій та співробітництва в галузі економіки і торгівлі були покликані підсилити угоду 1992 р. Україна та США погоджуються, що рівень торгівлі та інвестицій, що існує між двома країнами, не є суттєвим, тому Україна виказує бажання про приєднання до Генералізованої Системи Преференцій США, що за оцінками експертів дає Україні можливість безподаткового постачання близько 4,4 тис. видів продукції на ринок США [2].

Проте, ключовим документом двосторонньої співпраці є Хартія Україна – США про стратегічне партнерство. У сучасних реаліях найбільш значущим є положення цієї хартії, де зазначається, що співробітництво між двома демократичними державами базується на спільних цінностях та інтересах. Це включає поширення демократії та економічної свободи, захист безпеки та територіальної цілісності, забезпечення верховенства права, підтримку інновацій і технічного прогресу. Окремий блок присвячено економічному співробітництву, що має на меті сприяння створенню робочих місць, економічному зростанню, підтримці реформ та лібералізації економіки, розвитку сприятливого для торгівлі та інвестицій бізнес-клімату і вдосконалення доступу на ринки товарів та послуг. Визнаючи, що торгівля є важливою

для глобального економічного зростання, розвитку, свободи і процвітання, Україна та США здійснюють всіляку підтримку. На сьогоднішній день Україна розглядає поглиблення глобального партнерства зі Сполученими Штатами Америки, як гарантом міжнародної безпеки на євроатлантичному просторі, як головний зовнішньополітичний вектор, спрямований на зміцнення миру та стабільності, дотримання норм міжнародного права і справедливе врегулювання конфліктів.

Тобто, одним із ключових пріоритетів зовнішньої політики України є розвиток саме стратегічного партнерства між Україною та США, що ґрунтується на взаємному прагненні посилити двосторонні відносини в економічній, політичній, дипломатичній, культурній та безпековій сферах.

Розвиток українсько-американського стратегічного партнерства є надзвичайно важливим для нашої держави і за останній період ці відносини набули активного розвитку. Безумовно, актуальною є підтримка США в контексті військово-політичного та військово-технічного співробітництва, що зумовлено швидкими трансформаціями у системі міжнародної та регіональної безпеки, а також появою принципово нових викликів та загроз для Української держави з боку Російської Федерації (війна на Сході країни, анексія Криму). Саме в таких умовах, підтримка США та ЄС, які проводили спільну стратегію щодо введення пакету санкцій проти РФ, є вчасною для України. США стали на захист територіальних інтересів України, посилили рівень військової співпраці [3].

Взагалі, доцільно наголосити, що у сучасних мовах жодна важлива подія у сфері міжнародних економічних відносин не обходиться без участі США, а від стану економіки США в умовах глобалізації світової економіки, залежить рівень економічної стабільності у світі та, у тому числі, в Україні. Тому для нашої держави є важливою підтримка взаємовідносин із США не лише на рівні сприятливих умов, а саме на рівні поглибленої стратегічної співпраці як з ключовим стратегічним партнером.

Інформаційні джерела:

1. Годлюк А. Стратегічне партнерство в форматі особливих відносин між Україною і США. URL: <http://www.americanstudies.history.knu.ua>.
2. Белый дом: Обама продлил санкции против России на год. URL: <http://112.ua/politika/belyu-dom-obama-prodlil-sankcii-protiv-rossii-na-god198799.htm>
3. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Стратегічне партнерство України: Аналітична записка Відділу глобалістики та безпекових стратегій НІСД при Президентові України. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/600/>

Величко К.Ю., Данник О.С. Розв'язання проблеми контрабанди як прояву корупції в контексті формування ефективного митного регулювання	208
Величко К.Ю., Толок К.О. Екологічна криза як найбільший виклик світовій безпеці в умовах глобалізації	211
Величко К.Ю., Холодна А.В. Поглиблення взаємовідносин України та США як чинника стабілізації міжнародних відносин	213
Вострякова В.І. Формування сталих агрологістичних систем як фактор забезпечення біоекономічного вектору розвитку України	216
Жегус О.В. Зелений маркетинг як інструмент формування культури відповідального споживання	219
Зубко Д.О. Особливості створення та просування бренду на зарубіжний ринок	221
Кашперська А.І. Стратегічні напрями сталого розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу	224
Кирильсва Л.О. Ініціативи професійних організацій розвитку інституту бухгалтерського обліку в умовах глобалізації	226
Козуб В.О. Особливості функціонування криптовалют в умовах фінансової глобалізації	229
Кулініч О.А. Brexit Великобританії: причини та наслідки для ЄС	232
Кулініч О.А., Федоренко Н.М. Міжнародний досвід використання глобальних вимірів сталого розвитку	235
Ольшанський О.В., Селютін В.М. Імплементация процесного підходу у теорію прийняття управлінських рішень	237

Наукове видання

**МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали I Міжнародної
науково-практичної конференції**

23 квітня 2020 р.

Видано в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Т.О. Ставерська,
Н.Б. Кащена,
О.М. Жданович

Комп'ютерна верстка: Т.О. Ставерська,
Н.Б. Кащена

План 2020 р. поз. 5

Підп. до друку 21.04.2020 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Ум. друк. арк. 16,1. Тираж 100 прим.

Видавець і виготівник
Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, Харків, 61051
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4417 від 10.10.2012 р.